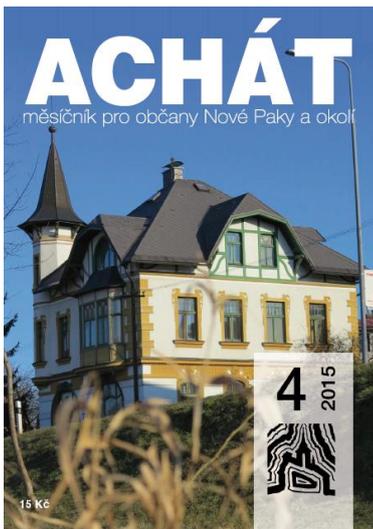

Wie machen es woanders, oder es geht auch ohne die Versuch-und- Irrtum-Methode

Ende des letzten Jahres haben wir mit weiteren 4 Mitarbeitern von Leben ohne Barrieren, z.u. (eingetragene Anstalt) Studienreise in die Schweiz angetreten. Diese wurde von unseren Partnern aus der schweizerischen Organisation Pro Infirmis organisiert.

Einen Teil der Studienreise haben wir den Besuchen der schweizerischen Sozialbetriebe gewidmet. Die Sozialbetriebe beschäftigen Behinderte oder Menschen mit anderen sozialen Benachteiligungen. Im Vergleich mit den Standardbetrieben sind diese Betriebe in keiner Hinsicht begünstigt und ihre Produkte und Dienstleistungen müssen ein hohes Qualitätsniveau haben, um sich in dem Wettbewerb behaupten zu können. Der Ertrag der Sozialbetriebe wird in der Regel zurück in ihre Entwicklung investiert, und wird nicht unter die Eigentümer verteilt. Die schweizerischen Sozialbetriebe, die wir besuchen konnten, wie z.B. Band-Genossenschaft, oder VEBO-Genossenschaft, haben uns buchstäblich verblüfft. Diese Betriebe beschäftigen Hunderte von Menschen mit gesundheitlichen Behinderungen in vielen Produktions- und Dienstleistungsbereichen. Holzbearbeitung, Komplettierungsarbeiten für Lebensmittelindustrie, Abfüllungsarbeiten für Pharmaindustrie, Handarbeit in riesigen Volumina für Druckereien und Lieferservice, Wäschereien, Großküchen, usw. Auf großen Flächen bedienen Behinderten mit Hilfe des Fachpersonals die modernsten Maschinen und Anlagen. Im Rahmen der verschiedenen Arbeitsschritte haben sie Möglichkeit, den Arbeitsplatz regelmäßig zu wechseln, damit auch ihre Arbeit abwechslungsreich ist. In diesen Betrieben arbeiten in der Schweiz wirklich sehr schwer behinderte Menschen, die bei uns oft für arbeitsunfähig gehalten werden, und die ihre Zeit in den Tagesstätten oder anderen Sozialanstalten verbringen. Hier bekommen sie zwar maximale Unterstützung, aber man denkt bei ihnen nicht daran, sie in den gewöhnlichen Arbeitsprozess zu integrieren. Mitarbeiter mit Down-Syndrom, Menschen nach der Hirnlähmung und weitere Menschen, sind in der Schweiz dank ihrer Arbeit stolze und selbstbewusste Mitglieder der Gesellschaft. Sollte sich ihr Gesundheitszustand verschlechtern, so können sie für bestimmte Zeit die entsprechenden Sozialdienste nutzen. Falls ihre Fähigkeiten wiederhergestellt werden, können sie wieder arbeiten gehen. Jeder Stellenbewerber kann bis ein halbes Jahr auf den Arbeitsstellen verbringen, die sich mit der Arbeitsdiagnostik beschäftigen. Hier werden seine Fähigkeiten, sowie sein Geschick, seine Präferenzen, Limite und Einschränkungen genau festgelegt, die bei behinderten Menschen in Betracht gezogen werden müssen bei der Auswahl von geeigneter Arbeit und Arbeitsumgebung. Die Betonung auf die Auswahl der geeigneten Arbeit garantiert, dass der Behinderte fähig ist, die gegebene Arbeit zu erlernen und sie zufriedenstellend auszuüben. Er steht also nicht unter dem Druck der Versuch- und- Irrtum-Methode, die unsere Behinderten manchmal bei Arbeitssuche erleben.

Wir hatten die Möglichkeit, die Beschäftigung von behinderten Menschen zu sehen, die anders eingestellt ist, was für uns sehr nützlich war. Die Erkenntnisse und Anregungen werden wir ganz sicher sowohl in die Arbeitsorganisation unserer geschützten Werkstätten, wie auch in die Entwicklung der Resozialisierungsdienste übertragen, die die Behinderten auf die Aufnahme in den Arbeitsprozess vorbereitet. Unsere Studienreise in die Schweiz wurde unterstützt aus dem Partnerschaftsfonds, Programm schweizerisch-tschechische Zusammenarbeit. Sie wurde finanziell auch von der Region Hradec Kralove unterstützt. Interessante Fotos, Präsentationen und weitere Informationen über das Projekt finden sie unter: <http://zbb.cz/svycarsko>.

JAK TO DĚLAJÍ JINDE, ANEB JDE TO I BEZ TESTOVÁNÍ METODOU POKUSU A OMYLU

Koncem minulého roku jsme se s dalšími 4 zaměstnanci Života bez bariér, z. ú. vydali na studijní cestu do Švýcarska, kterou pro nás zorganizovali naši partneři ze švýcarské organizace Pro Infirmis.

Část studijní cesty jsme strávili návštěvou švýcarských sociálních podniků. Sociální podniky zaměstnávají zdravotně postižené nebo lidi s jiným sociálním znevýhodněním. Oproti standardním firmám nejsou tyto podniky nijak zvýhodňovány a jejich výrobky a služby musí být vysoce kvalitní, aby dokázaly obstát v tvrdé konkurenci. Zisk sociálních podniků je zpravidla investován zpět do jejich rozvoje a není rozdělován mezi vlastníky. Švý-

carské sociální podniky, které jsme měli možnost navštívit, například Band-Genossenschaft, či VEBO Genossenschaft, nás doslova ohromily.

Tyto podniky zaměstnávají stovky lidí se zdravotním postižením v mnoha oblastech výroby a služeb. Zpracování dřeva, kompletační práce pro potravinářský průmysl, plnicí práce pro farmaceutický průmysl, ruční práce obrovských objemů pro tiskárny a zásilkové služby, prádelny, jídelny a další. Na obrovských plochách obsluhují s pomocí vyškoleného personálu zdravotně postižení ty nejmodernější stroje a zařízení, v rámci velkého množství rozličných pracovních úkonů

mají možnost pravidelně střídat pracovní místo tak, aby i jejich práce byla rozmanitá. V těchto podnicích pracují ve Švýcarsku opravdu velice těžce postižení lidé, které u nás často nepovažujeme za praceschopné, a proto tráví svůj čas v denních stacionářích, či jiných sociálních zařízeních, kde se jim sice dostává maximální podpory, ale neuvažuje se u nich o tom, že by bylo možné je zapojit do běžného pracovního procesu. Zaměstnanci s Downovým syndromem, po mozkové obrně a další lidé jsou ve Švýcarsku díky své práci hrdými a sebevědomými členy společnosti. Pokud se jejich zdravotní stav zhorší, mohou na určitý čas využít

odpovídající sociální služby, avšak jakmile u nich dojde k obnově jejich schopností, je jim opět dána možnost „chodit“ do práce. Každý uchazeč o zaměstnání má možnost strávit až půl roku na pracovištích zabývajících se pracovní diagnostikou.

Zde se přesně určí schopnosti a dovednosti, preference, limity a omezení, která se u zdravotně postiženého musí vzít v úvahu při výběru vhodné práce a pracovního prostředí. Právě důraz kladebný na výběr vhodné pracovní činnosti je zárukou toho, že je zdravotně postižený schopen se danou prací naučit a uspokojivě ji zvládat. Není tedy vystaven metodě pokusů omylů, kterou někdy zažívají při hledání vhodné zaměstnání naši zdravotně postižení.

Možnost vidět zaměstnávání zdravotně postižených nastavené jinak pro nás bylo velice užitečné. Získané poznatky a podněty určitě promítneme jak do organizace práce našich chráněných dílen, tak do

rozvoje služby sociální rehabilitace, která zdravotně postižené na zařazení do pracovního procesu připravuje. Naše cesta do Švýcarska byla podpořena z Fondu Partnerství, Programu švýcarsko-české spolupráce, kterému tímto děkujeme. Zajímavé fotky a další informace naleznete na stránkách projektu <http://zbb.cz/svycarsko>.

*Jitka Fučíková
ředitelka Života bez bariér, z. ú.*

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra